

« قانون ثبت احوال »

فصل اول - کلیات

ماده ۱: وظایف سازمان ثبت احوال کشور به قرار ذیل است:

الف - ثبت ولادت و صدور برگ ولادت و شناسنامه.

ب - ثبت واقعه فوت و صدور گواهی مرگ.

ج - تعویض شناسنامه‌های موجود در دست مردم.

د - ثبت ازدواج و طلاق و نقل تحولات.

ه - صدور گواهی ولادت برای اتباع خارجه.

و - تنظیم دفاتر ثبت کل وقایع و نام خانوادگی.

ز - جمع‌آوری و تهیه آمار انسانی سراسر کشور و انتشار آن.

ح - وظایف مقرر دیگری که طبق قانون به عهده سازمان گذاشته شده است.

ماده ۲: برای مطالعه و پیشنهاد روش‌های فنی و اظهار نظر درباره اصلاح یا تغییر فرمها و نمونه‌های سجلی و آماری و نحوه جمع‌آوری و انتشار آنها و تهیه دستورالعمل‌ها و روشهای فنی و سجلی و طرز جمع‌آوری اوراق باطله و تنظیم و نگهداری و حفاظت اسناد و مدارک سجلی در مرکز سازمان ثبت احوال کشور شورایی به نام شورای عالی ثبت احوال تشکیل می‌شود. اعضای شورای عالی ثبت احوال عبارت خواهند بود از رییس سازمان ثبت احوال کشور یا قائم مقام او و یک نفر از استادان دانشکده حقوق به انتخاب رییس دانشگاه تهران و یک نفر از قضات دادگستری به انتخاب وزیر دادگستری و یک نفر از کارمندان مطلع ثبت احوال به انتخاب رییس سازمان ثبت احوال و نماینده مرکز آمار ایران، ریاست شورا با معاون وزارت کشور و رییس سازمان ثبت احوال کشور و قائم مقام او می‌باشد و رأی اکثریت لازم‌الاجراء خواهد بود.

تبصره: نحوه جمع‌آوری و انتشار آمار انسانی و تهیه و نمونه‌های مربوط به پیشنهاد سازمان ثبت احوال کشور پس از جلب نظر مرکز آمار ایران و تصویب شورای عالی ثبت احوال تعیین خواهد شد.

ماده ۳: در مقر هر اداره ثبت احوال هیأتی به نام هیأت حل اختلاف مرکب از رییس اداره ثبت احوال و مسئول بایگانی یا معاونین و یا نمایندگان آنان و یکی از کارمندان مطلع اداره مزبور به انتخاب رییس اداره ثبت احوال استان تشکیل می‌شود و وظائف هیأت حل اختلاف به قرار زیر است:

۱. تصحیح هر نوع اشتباه در تحریر مندرجات اسناد ولادت و مرگ بعد از امضاء سند و قبل از تسلیم برگ یا گواهی ولادت یا مرگ و تکمیل سند از نظر مشخصاتی که "نامعلوم" بوده است مندرج در ماده ۲۹ این قانون.

۲. رفع اشتباهات ناشی از تحریر ضمن ثبت وقایع یا نقل مندرجات اسناد و اعلامیه‌ها و مدارک به دفاتر ثبت کل وقایع و سایر دفاتر.

۳. ابطال اسناد و شناسنامه‌هایی که بیگانگان مورد استفاده قرار داده‌اند و طبق ماده ۴۴ اعلام می‌شود.
۴. ابطال اسناد مکرر و یا موهوم و تصحیح اشتباه در ثبت جنس صاحب سند و تغییر نامه‌های ممنوع.
۵. حذف کلمات زائد، غیر ضروری و یا ناشی از اشتباه در اسناد سجلی اشخاص.

ترتیب تقاضا و گردش کار دفاتر هیأت‌ها و نحوه رسیدگی و ابلاغ تصمیمات در آیین‌نامه اجرایی این قانون تعیین خواهد شد.

تبصره: تصحیح هر نوع اشتباه در تحریر مندرجات اسناد ولادت و مرگ اگر قبل از امضاء باشد با توضیح مراتب در حاشیه سند به عمل می‌آید و امضاءکنندگان سند ذیل توضیح را امضاء خواهند نمود.

ماده ۴: رسیدگی به شکایات اشخاص ذینفع از تصمیمات هیأت حل اختلاف و همچنین رسیدگی به سایر دعاوی راجع به اسناد ثبت احوال با دادگاه شهرستان یا دادگاه بخش مستقل محل اقامت خواهان به عمل می‌آید و رأی دادگاه فقط پژوهش‌پذیر است. مهلت شکایت از تصمیم هیأت حل اختلاف ده روز از تاریخ ابلاغ است.

تبصره: هرگاه سند ثبت احوال در ایران تنظیم شده و ذینفع مقیم خارج از کشور باشد رسیدگی‌ها با دادگاه محل صدور سند و اگر محل تنظیم سند و اقامت خواهان هر دو در خارج از کشور باشد با دادگاه شهرستان تهران خواهد بود.

ماده ۵: سازمان ثبت احوال کشور در اجرای وظایفی که بر عهده دارد می‌تواند از وجود کدخداها، سپاهیان انقلاب، اعضای انجمنهای ده و خانه‌های انصاف و شرکت‌های تعاونی استفاده نماید.

تبصره: مأموران دولت و کارکنان بیمارستان‌ها و گورستان‌ها مکلفند با سازمان ثبت احوال کشور در اجرای وظایف قانونی همکاری نمایند.

ماده ۶: نماینده یا مأمور ثبت احوال کسی است که از طرف سازمان ثبت احوال کشور و یا ادارات تابعه برای ثبت وقایع یا دریافت اطلاعات منصوب شده باشد.

تبصره ۱: اعلام‌کننده کسی است که مکلف به اعلام واقعه می‌باشد و می‌تواند به شخص دیگری رسماً و کالت دهد تا از طرف او واقعه را اعلام نماید.

تبصره ۲: گواه از لحاظ این قانون کسی است که صحت اظهارات اعلام‌کننده را گواهی می‌کند.

ماده ۷: سن گواه و اعلام‌کننده نباید کمتر از ۱۸ سال تمام باشد. پدر و مادری که قبل از رسیدن به سن ۱۸ سال تمام ازدواج کرده‌اند می‌توانند ولادت یا مرگ فرزند خود را اعلام نمایند.

ماده ۸: اسناد ولادت و مرگ و شناسنامه و برگ ولادت و گواهی ولادت و اعلامیه‌ها و اطلاعات و دفاتر ثبت کل وقایع و نام خانوادگی از اسناد رسمی است و تا زمانی که به موجب تصمیم هیأت حل اختلاف یا رأی دادگاه بر حسب مورد تصحیح یا باطل نشده به قوت خود باقی می‌باشد.

ماده ۹: رونوشت یا فتوکپی شناسنامه یا برگ ولادت یا گواهی ولادت مراجعین به ادارات و مؤسسات دولتی و شهرداری و بخش خصوصی که برای انجام مراجعات آنان ضرورت دارد مستقیماً توسط آن مراجع تهیه خواهد شد.

فصل دوم - اسناد و دفاتر ثبت احوال

ماده ۱۰: وقایع ولادت، مرگ، ازدواج و طلاق و رجوع در اسناد دفاتر به شرح زیر به ثبت می‌رسد.

الف - سند ثبت ولادت.

ب - سند ثبت مرگ.

ج - دفتر کل وقایع که در آن ولادت، ازدواج، طلاق، و رجوع و بذل مدت و مرگ زوج و زوجه، ولادت، مرگ فرزندان، و مرگ صاحب سند از روی مندرجات اسناد ولادت و مرگ و اعلامیه‌ها و مدارک ثبت می‌گردد.

تبصره ۱: صفحات دفتر ثبت کل وقایع باید شماره گذاری شود و با تعیین تعداد کل صفحات نخ‌کشی و سرب و منگنه شده به امضاء دادستان شهرستان یا نماینده او برسد.

تبصره ۲: دفتر ثبت کل وقایع هر سال پس از انقضاء مدت صد و بیست سال از جریان خارج و به بایگانی راکد منتقل می‌شود.

تبصره ۳: هرگاه اسناد یا دفاتر از بین برود در صورت وجود سابقه از روی سوابق و در صورت نبودن سابقه با دعوت صاحبان اسناد به وسیله آگهی طبق مدارک موجود در دست آنان پس از رسیدگی دفاتر یا اسناد معدوم تجدید می‌گردد. ماده ۱۱: سند ولادت یا مرگ پس از ثبت باید به امضاء اعلام‌کننده و گواهان و مأمور یا نماینده ثبت احوال برسد و مهر شود و در صورت وجود گواهی ماما یا پزشک نیازی به گواهان نخواهد بود. پس از تکمیل و امضاء اسناد مزبور تصحیح یا تغییر مندرجات آن منحصراً به موجب مقررات این قانون خواهد بود.

فصل سوم - ثبت ولادت

ماده ۱۲: ولادت هر طفل در ایران اعم از این که پدر و مادر طفل ایرانی یا خارجی باشند باید به نماینده یا مأمور ثبت احوال اعلام شود و ولادت اطفال ایرانیان مقیم خارج از کشور به مأمور کنسولی ایران در محل اقامت و اگر نباشد به نزدیکترین مأمور کنسولی و یا سازمان ثبت احوال کشور اعلام شود.

ماده ۱۳: ولادت واقع در ایران به وسیله نماینده یا مأمور ثبت احوال و ولادت واقع در خارج از کشور به وسیله مأموران کنسولی ایران در سند مخصوص ولادت به ثبت می‌رسد و در سند ولادت باید اطلاعات زیر قید شود:

۱. ساعت، روز، ماه، سال و محل ولادت و تاریخ ثبت آن.

۲. نام و نام خانوادگی طفل و جنس و در صورت امکان گروههای اصلی خون او.

۳. نام و نام خانوادگی و شغل و شماره شناسایی یا شماره پروانه اقامت و محل صدور شناسنامه یا پروانه اقامت و محل اقامت پدر و مادر.

۴. نام و نام خانوادگی و شغل و محل اقامت و شماره شناسایی و محل صدور شناسنامه اعلام‌کننده در صورتی که غیر از پدر و مادر طفل باشد.

۵. نام و نام خانوادگی شغل و شماره شناسایی و محل صدور شناسنامه و محل اقامت گواهان.

۶. نام و نام خانوادگی و امضاء نماینده یا مأمور و مهر ثبت احوال.

۷. شماره و سری برگ مخصوص ثبت ولادت.

۸. محل توضیحات.

تبصره: پس از ثبت ولادت اگر طفل ایرانی باشد برگ ولادت صادر و تسلیم می‌گردد و اعلامیه برای ثبت واقعه در دفتر ثبت کل وقایع صفحه مخصوص پدر و مادر به اداره ثبت احوال محل صدور شناسنامه آنان فرستاده می‌شود و در صورتی

که طفل خارجی باشد گواهی ولادت صادر و تسلیم می‌گردد.

ماده ۱۴: برای هر فرد شماره شناسایی که مخصوص به او خواهد بود تعیین می‌گردد و شماره شناسایی هر شخص در کلیه مدارک مربوط به ثبت‌احوال او باید قید گردد.

ماده ۱۵: ثبت ولادت باید مستند به تصدیق پزشک یا مامای رسمی یا مؤسسه‌ای که طفل در آنجا متولد گردیده است باشد، در غیر این صورت واقعه به تصدیق و دو نفر گواه ثبت می‌شود.

تبصره: مهلت اعلام ولادت پانزده روز از تاریخ ولادت طفل است و تعطیل رسمی بعد از آخرین روز مهلت به حساب نمی‌آید و در صورتی که ولادت در اثناء سفر زمینی یا هوایی یا دریایی رخ دهد مهلت اعلام آن از تاریخ رسیدن به مقصد محسوب می‌شود.

ماده ۱۶: اعلام و امضاء سند ثبت ولادت به ترتیب به عهده اشخاص زیر خواهد بود:
۱. پدر.

۲. مادر در صورت غیبت پدر و در اولین موقعی که قادر به انجام این وظیفه باشد.

۳. مادر یا جد پدری که از طرف دادگاه به سمت ولایت انتخاب شده باشد.

۴. وصی یا قیم یا امین.

۵. اشخاصی که قانوناً عهده‌دار نگهداری طفل می‌باشند.

۶. متصدی یا نماینده مؤسسه‌ای که طفل به آنجا سپرده شده است.

۷. صاحب واقعه که سن او از ۱۸ سال تمام به بالا باشد.

تبصره: در صورتی که ازدواج پدر و مادر طفل به ثبت نرسیده باشد اعلام ولادت و امضاء اسناد متفقاً به عهده پدر و مادر خواهد بود و هرگاه اتفاق پدر و مادر در اعلام ولادت میسر نباشد سند طفل با اعلام یکی از ابویین که مراجعه می‌کند با قید نام کوچک و طرف غائب تنظیم خواهد شد. اگر مادر اعلام‌کننده باشد نام خانوادگی مادر به طفل داده می‌شود.

ماده ۱۷: هرگاه ابویین طفل معلوم نباشد سند یا نام خانوادگی آزاد و نامهای فرضی در محل اساسی ابویین تنظیم

می‌گردد. تصحیح اسامی فرضی یا تکمیل مشخصات ناقص به موجب اقرارنامه موضوع ماده ۱۲۷۳ قانون مدنی با حکم دادگاه یا مدارک حصر وراثت به عمل خواهد آمد و نام خانوادگی طبق احکام مربوط به نام خانوادگی اصلاح خواهد شد. موضوع فرضی بودن اسامی پدر و مادر در شناسنامه منعکس نخواهد شد.

ماده ۱۸: نماینده یا مأمور ثبت احوال ولادت طفل فاقد ولی را ثبت و مراتب را برای اقدام قانونی به دادستان اطلاع خواهد داد.

تبصره: در صورتی که طفل در مکانی متولد شود که خروج از آن ممنوع یا محتاج به اجازه مخصوص باشد نظیر ندامتگاه، کانون اصلاح و تربیت وغیره، متصدیان این سازمانها مکلف به اطلاع واقعه و ایجاد تسهیلات لازم برای انجام وظایف صاحب واقعه می‌باشند.

ماده ۱۹: ماما یا پزشکی که در حین ولادت حضور و در زایمان دخالت داشته مکلف به صدور گواهی ولادت و ارسال یک نسخه آن به ثبت احوال محل در مهلت اعلام می‌باشد.

ماده ۲۰: انتخاب نام با اعلام‌کننده است، برای نامگذاری یک نام ساده یا مرکبی (محمد رضا و سید محمد علی و مانند آن) که عرفاً یک نام محسوب می‌شود، انتخاب خواهد شد. عناوین و القاب و نامهای زننده و مستهجن یا نامناسب با

جنس ممنوع است.

ماده ۲۱: هرگاه از وضع حمل بیش از یک طفل متولد شود برای هر یک سند ولادت جداگانه به ترتیب تولد و با ذکر ساعت ولادت تنظیم خواهد شد.

فصل چهارم - ثبت مرگ

ماده ۲۲: مرگ هر کس اعم از ایرانی یا خارجی و همچنین ولادت طفلی که مرده به دنیا آمده یا بلافاصله پس از ولادت بمیرد باید به مأمور یا نماینده ثبت احوال اعلام شود. مرگ ایرانیان در خارج از کشور به مأموران کنسولی محل اقامت یا نزدیکترین مأموران کنسولی ایران یا به سازمان ثبت احوال کشور اعلام می‌شود. مرگ ایرانیان و خارجیان ساکن کشور را مأموران و نمایندگان ثبت احوال و مرگ ایرانیان در خارج از کشور بر حسب محل اعلام، مأموران کنسولی ایران، مأموران یا نمایندگان ثبت احوال ثبت می‌کنند، مرگ باید در سند ثبت مرگ و همچنین در دفتر ثبت کل وقایع در صفحات مربوط به در گذشته و پدر و مادر او و شناسنامه متوفی ثبت و امضاء و مهر گردد. مرگ خارجیان پس از ثبت به شهربانی محل اعلام می‌شود و یک نسخه گواهی به سازمان ثبت احوال کشور فرستاده خواهد شد که به وزارت امور خارجه ارسال گردد.

تبصره: گواهی مرگ به هر شخصی که درخواست کند تسلیم می‌گردد.

ماده ۲۳: در سند ثبت مرگ باید اطلاعات زیر قید گردد.

۱. محل، روز، ماه و سال مرگ و تاریخ ثبت.
۲. نام و نام خانوادگی و جنس و تاریخ تولد و شغل و شماره شناسایی و برگ ولادت یا پروانه اقامت و تاریخ و محل صدور شناسنامه یا پروانه اقامت در گذشته.
۳. علت مرگ در صورتی که مشخص باشد.
۴. نام و نام خانوادگی و شماره شناسایی و محل صدور شناسنامه پدر و مادر در گذشته.
۵. نام و نام خانوادگی و شماره شناسایی و محل صدور شناسنامه و محل اقامت و سمت اعلام‌کننده.
۶. نام و نام خانوادگی و شماره شناسایی و محل صدور شناسنامه و محل اقامت و شغل گواهان.
۷. نام و نام خانوادگی و امضاء نماینده یا مأمور ثبت احوال و اثر مهر.
۸. شماره و سری برگ مخصوص ثبت مرگ.
۹. محل توضیحات.

ماده ۲۴: واقعه مرگ باید طبق تصدیق پزشک و در صورت نبودن پزشک با حضور دو نفر گواه ثبت گردد. در مورد طفلی که مرده به دنیا آمده یا بلافاصله پس از تولد بمیرد در صورت وجود پزشک در محل تصدیق پزشک ضروری است و در صورت نبودن پزشک گواهی دو نفر کافی است. پزشکی که وقوع مرگ به او اطلاع داده می‌شود در هر مورد مکلف به معاینه جسد و صدور تصدیق یا اظهار نظر می‌باشد و در صورتی امکان تشخیص علت مرگ باید تصدیق شود و به هر حال یک نسخه از تصدیق یا اظهار نظر خود را باید به ثبت احوال محل و در مهلت مقرر ارسال نماید.

ماده ۲۵: مهلت اعلام مرگ ده روز از تاریخ وقوع یا وقوف بر آن است. روز مرگ و تعطیل رسمی بعد از آخرین روز مهلت به حساب نمی‌آید و در صورتی که مرگ در اثناء سفر رخ دهد مهلت اعلام آن از تاریخ رسیدن به مقصد احتساب خواهد شد.

تبصره: ترتیب ثبت وقایع ولادت و مرگی که پس از انقضاء مهلت مقرر اعلام شود در آیین‌نامه اجرایی این قانون تعیین خواهد شد.

ماده ۲۶: اعلام مرگ و امضاء سند ثبت مرگ به عهده یکی از اشخاص زیر است:

۱. نزدیکترین خویشاوند متوفی که در موقع مرگ حاضر بوده است.

۲. متصدی یا صاحب مکانی که مرگ در آن رخ داده است یا نماینده او.

۳. هر شخصی که در موقع مرگ حاضر بوده است.

۴. مأموران انتظامی یا کدخدا.

تبصره: متصدیان گورستان یا دفن مکلف به اطلاع مرگ به ثبت احوال هستند.

ماده ۲۷: در صورتی که مرگ یا ولادت طی نامه رسمی از طرف مأموران انتظامی یا قضائی و یا سایر مقامات اعلام شود شماره و تاریخ اعلام‌نامه در سند درج و به منزله امضاء سند خواهد بود.

ماده ۲۸: در موارد زیر اعلام مرگ بعهدہ مقامات زیر است:

۱. در صورتی که مرگ در اثر بروز سوانح از قبیل زلزله سیل، طوفان و آتش‌سوزی واقع شود مقامات انتظامی یا گروه‌های امدادی حاضر در محل مکلفند واقعه مرگ را ضمن ارسال صورت حاوی نام و نام خانوادگی و حتی المقدور شماره شناسایی و محل صدور شناسنامه و سن متوفی اعلام نمایند.

۲. مرگ نظامیانی که در زمان صلح در سربازخانه و یا ضمن مانورهای نظامی یا در زمان جنگ واقع می‌شود وسیله فرمانده قسمت با تعیین نام و نام خانوادگی و شماره شناسایی و محل صدور شناسنامه اعلام می‌گردد.

ماده ۲۹: در مواردی که مشخصات متوفی معلوم نشود یا به بعضی از اطلاعاتی که باید در سند قید شود دسترسی نباشد در سند ثبت مرگ به جای مشخصات عبارت (نامعلوم) نوشته می‌شود تکمیل مشخصات نامعلوم با هیأت حل اختلاف خواهد بود.

ماده ۳۰: مدرک ثبت فوت فرضی غائب مفقودالثر حکم قطعی دادگاه است مدیران دفاتر دادگاههایی که حکم قطعی فوت فرضی غائب مفقودالثر از آن دادگاه صادر شده مکلفند یک نسخه از رأی صادره را طی نامه رسمی به ثبت احوال محل ارسال دارند.

فصل پنجم - ازدواج و طلاق

ماده ۳۱: دارندگان دفاتر رسمی ازدواج و طلاق مکلفند وقایع ازدواج و طلاق و رجوع را که در دفاتر مربوط ثبت می‌کنند در شناسنامه زوجین نیز درج و امضاء و مهر نمایند و حداکثر هر پانزده روز یک بار وقایع ازدواج و طلاق و رجوعی را که در دفاتر به ثبت می‌رسد روی نمونه‌های مربوط تهیه و به ثبت احوال محل تحویل و رسید دریافت دارند. ازدواج و طلاق و رجوع ایرانیان در خارج از کشور باید به وسیله کنسولگری‌های مربوط در دفاتری که از طرف ثبت احوال تهیه می‌شود ثبت و حداکثر هر یک ماه یک بار وقایع ازدواج و طلاق و رجوعی را که در دفاتر به ثبت می‌رسد روی نمونه‌های مخصوص تهیه و از طریق وزارت امور خارجه به سازمان ثبت احوال کشور فرستاده شود.

ماده ۳۲: طلاق، رجوع و بذل مدت که در دفتر رسمی طلاق به ثبت نرسیده باشد با ارائه اقرارنامه رسمی در اسناد ثبت احوال طرفین ثبت خواهد شد. ازدواجهایی که در دفاتر رسمی ازدواج به ثبت نرسیده باشد در صورت وجود شرایط زیر در اسناد سجلی زن و شوهر ثبت خواهد شد.

۱. ارائه اقرارنامه رسمی مبنی بر وجود رابطه زوجیت بین متقاضیان ثبت واقعه ازدواج.
۲. در موقع تنظیم اقرارنامه سن زوج از بیست سال تمام و سن زوجه از هیجده سال تمام کمتر نباشد
۳. گواهی ادارات ثبت احوال محل صدور شناسنامه‌های زوجین به این که در تاریخ اعلام واقعه طرفین در قید ازدواج دیگری نمی‌باشند.

تبصره: نمایندگان ثبت احوال مکلفند پس از ثبت واقعه رونوشت اقرارنامه را به دادسرای محل ارسال نمایند.

ماده ۳۳: کلیه وقایع ازدواج و طلاق یا مرگ زوج یا زوجه و رجوع و بذل مدت و فسخ نکاح باید در دفاتر ثبت کل وقایع ثبت شود ولی در شناسنامه به شرح زیر انعکاس خواهد یافت. در المثنا‌ی شناسنامه مرد یا زن آخرین نکاح و طلاق یا بذل مدت و در صورت تعدد زوجات آن تعداد ازدواج که به قوت خود باقی است منعکس خواهد شد. ازدواج و طلاق غیر مدخوله در المثنا‌ی شناسنامه درج نخواهد شد.

ماده ۳۴: افشای اطلاعات مذکور در دفاتر ثبت کل وقایع و اسناد سجلی جز برای صاحب سند و مقامات قضایی و دولتی ذیصلاح ممنوع است.

فصل ششم - صدور شناسنامه

- ماده ۳۵: برای افراد ایرانی ظرف سه ماه پس از رسیدن به سن ۱۸ سال تمام شناسنامه صادر خواهد شد افراد مذکور مکلفند با تسلیم عین یا المثنا‌ی برگ ولادت و عکس ۱۸ سالگی از ثبت احوال محل اقامت خود درخواست صدور شناسنامه نمایند.
- ماده ۳۶: شناسنامه از روی دفاتر ثبت کل وقایع صادر و باید دارای اطلاعات زیر و عکس و اثر انگشت صاحب آن باشد:
۱. شماره شناسایی و محل و تاریخ ثبت و صدور شناسنامه.
  ۲. نام و نام خانوادگی و جنس دارنده آن.
  ۳. محل و تاریخ تولد با قید روز و ماه و سال خورشیدی.
  ۴. نام و شماره شناسایی و محل صدور شناسنامه پدر و مادر.
  ۵. وقت تجدید شناسنامه و در صورت امکان گروه‌های اصلی خون.
  ۶. نام و نام خانوادگی و امضاء مأمور صدور و مهر اداره و شماره سری شناسنامه.
  ۷. محل اقامت و محل مخصوص ثبت ازدواج و طلاق یا مرگ زوج و زوجه و ولادت و مرگ فرزندان و مرگ صاحب شناسنامه.
  ۸. محل توضیحات.
  ۹. قید شماره و محل صدور شناسنامه سابق.

تبصره ۱: شناسنامه اولیه باید در چهل سالگی تمام با عکس همان سال صاحب آن تجدید شود. در نقاطی که وسائل عکاسی نیست ثبت احوال باید فراهم کند. صاحب شناسنامه پس از رسیدن به سن چهل سال تمام مکلف است ظرف سه ماه برای تجدید آن مراجعه نماید.

تبصره ۲: المثنا‌ی برگ ولادت و شناسنامه یا گواهی ولادت و تجدید شناسنامه مطابق مقررات آیین‌نامه این قانون درخواست و صادر خواهد شد.

ماده ۳۷: سازمان ثبت احوال کشور مکلف است به مجرد وصول اعلام ترک تابعیت و یا اخراج از تابعیت اشخاص و از

طرف وزارت امور خارجه ترك تابعيت و يا اخراج تابعيت را در دفاتر و اسناد مربوط منعكس و برگ ولادت يا شناسنامه را معدوم نمايد.

فصل هفتم - صدور كارت شناسايي

ماده ۳۸: در نقاطي كه دولت مقتضي بداند و اعلام كند كساني كه سن آنان از ۱۵ سال به بالا است بايد داراي كارت شناسايي بوده و هميشه آن را همراه داشته باشند. كارت شناسايي حاوي مشخصات و اثر انگشت و عكس و نشاني محل سكونت و گروههاي اصلي خون خواهد بود. ترتيب صدور و ترتيب درج مشخصات دارنده كارت شناسايي و چگونگي تحصيل اطلاعات مربوط به سكونت و ساير اطلاعات از قبيل گروه خون و اشخاصي كه براي صغار و مجانين كارت شناسايي اخذ نمايند در آيين نامه اجرايي تعيين خواهد شد.

ماده ۳۹: به منظور ثبت مشخصات ساكنان شهرها و روستاها از تاريخ اجراي اين قانون ظرف مدتي كه از طرف دولت تعيين و اعلام خواهد شد سرپرست هر خانوار موظف است نشاني محل يا محلهاي سكونت اعم از ملكي يا استيجاري را همراه با مشخصات خود و كليه افرادي كه با او زندگي مي كنند به كلانتري يا شهرياني يا ژاندارمري محل سكونت خود (حسب مورد) كتباً اعلام و رسيد دريافت دارند. افرادي كه به صورت انفرادي يا جمعي زندگي مي كنند نيز مشمول اين مقررات خواهند بود. هرگاه محل سكونت افراد تغيير يابد سرپرست خانوار يا كساني كه به صورت انفرادي يا جمعي زندگي مي كنند مكلفند حداكثر ظرف پانزده روز مراتب را به كلانتري يا شهرياني يا ژاندارمري محل (حسب مورد) اعلام كنند. كليه موجرين اعم از مالك و نماينده او نيز موظفند پس از عقد اجاره اعم از رسمي يا غير رسمي مشخصات مستأجر يا مستأجرين خود را حداكثر ظرف ۴۸ ساعت به كلانتري يا شهرياني يا ژاندارمري محل مورد اجاره (حسب مورد) اعلام دارند. متخلفين از مقررات فوق يا كساني كه اعلام خلاف واقع نمايند براي مرتبه اول به جزاي نقدي از پنج هزار و يك ريال تا سي هزار ريال محكوم مي گردند. در صورت تكرار به حداكثر جزاي نقدي مذكور محكوم خواهند شد. در صورت احراز سوء نيت به حبس جنحه اي تا سه سال محكوم مي شوند مجازات موجرين در صورت تكرار جرم در هر حال حبس جنحه اي تا سه سال خواهد بود در مورد اماكني كه قبل از اجراي اين قانون به اجاره واگذار شده اند موجرين براي اطلاع مراتب به مراجع مربوط سه ماه مهلت خواهند داشت.

تبصره ۱: در صورتي كه مستأجر از مقدمين عليه امنيت كشور شناخته شود موجر يا نماينده او كه مقامات انتظامي يا امنيتي را ظرف مهلت مقرر مطلع نكرده باشد به عنوان شريك جرم قابل تعقيب خواهد بود.

تبصره ۲: مسئولان اماكن عمومي در مورد واردين و ساكنان محل خود و مسئولان مؤسسات و اشخاص حقيقي در مورد كساني كه در اين محلهها سكونت دارند مكلفند به ترتيب مقرر در مورد موجرين مراتب را با مشخصات افراد به مراجع مربوط اطلاع دهند. متخلفان از مقررات اين تبصره نيز مشمول مجازات مقرر درباره موجرين خواهند بود.

تبصره ۳: طرز اعلام نشاني محل سكونت و مشخصات ساكنين و تعيين سرپرست يا مسئول خانوار و مسئولان اماكن عمومي و مؤسسات و اشخاص حقيقي و چگونگي تنظيم دفاتر و ثبت و حذف نام و مشخصات اشخاص در محلهاي سكونت جديد و قديم و شماره ترتيب ثبت ساختمان هاي مسكوني در دفاتر و ساير مسائل مربوط به موجب آيين نامه اجرايي اين ماده كه به تصويب وزارتخانه هاي كشور و دادگستري خواهد رسيد معين مي شود.

فصل هشتم - نام خانوادگي

ماده ۴۰: تغيير نام خانوادگي با تصويب سازمان ثبت احوال كشور خواهد بود.

تبصره: موارد تغییر نام خانوادگی مطابق آیین‌نامه اجرایی این قانون می‌باشد.

ماده ۴۱: حق تقدم نام خانوادگی با رعایت تاریخ تقدم صدور اسناد مختص اشخاصی است که به نام آنان در دفاتر مخصوص نام خانوادگی ادارات ثبت احوال به ثبت می‌رسد و دیگری حق اختیار آن را در آن اداره ندارد مگر با اجازه دارنده حق تقدم و این حق پس از فوت به ورثه قانونی انتقال می‌یابد. هر یک از وراث می‌توانند شخصی که نام خانوادگی او را اختیار کرده مورد اعتراض قرار داده و تغییر نام خانوادگی او را از دادگاه بخواهد ولی وراث بالاتفاق می‌توانند به دیگری اجازه دهند که نام خانوادگی آنان را اختیار نماید.

تبصره: نام خانوادگی فرزند همان نام خانوادگی پدر خواهد بود اگر چه شناسنامه فرزند در قلمرو اداره ثبت احوال دیگری صادر گردد. فرزندان کبیر می‌توانند برای خود نام خانوادگی دیگری انتخاب نمایند.

ماده ۴۲: زوجه می‌تواند با موافقت همسر خود تا زمانی که در قید زوجیت می‌باشد از نام خانوادگی همسر خود بدون رعایت حق تقدم استفاده کند و در صورت طلاق ادامه استفاده از نام خانوادگی موکول به اجازه همسر خواهد بود.

فصل نهم - تعویض شناسنامه‌های موجود و نقل آن به دفاتر ثبت کل وقایع

ماده ۴۳: سازمان ثبت احوال کشور مکلف است شناسنامه‌های موجود در دست مردم را به تدریج تعویض نماید و کلیه افراد نیز مکلفند در مهلت‌های معین که سازمان ثبت احوال کشور طی آگهی و وسایل ارتباط جمعی و به ترتیب گروه سنی تعیین خواهد نمود به مأموران ثبت احوال محل اقامت خود برای اعلام هویت و وقایع حیاتی خود و ارائه مدارک و دریافت شناسنامه نمونه جدید مراجعه نمایند مرگ‌های ثبت نشده زوج و زوجه و فرزندان نیز ضمن این مراجعه باید اعلام شود.

ماده ۴۴: اشخاصی که در مهلت‌های معین در آگهی منتشره مأموران ثبت احوال را از داشتن شناسنامه مکرر یا استفاده از شناسنامه غیر یا دریافت شناسنامه موهوم یا استفاده از شناسنامه ایرانی با داشتن تابعیت خارجی مطلع نمایند از تعقیب و مجازات معاف خواهند بود و الا پس از انقضای مهلت‌های معینه جرائم مزبور مستمر شناخته شده و مشمول مجازات مصرح در مواد ۴۸ و ۴۹ این قانون خواهند بود. هویت دارندگان شناسنامه مکرر به انتخاب صاحبان و یا نمایندگان قانونی آنها تثبیت و هویت اشخاصی که از شناسنامه غیر استفاده نموده‌اند و همچنین مدارک ازدواج و طلاق و شناسنامه فرزندان مطابق شناسنامه قانونی که صادر می‌شود خواهد بود.

تبصره: تعویض شناسنامه همسر و فرزندان، ضمن گروه سنی همسری که در مهلت مقرر مراجعه می‌کند به عمل خواهد آمد و همچنین در موقع ثبت ولادت طفل شناسنامه پدر و مادر و افراد خانوار تعویض خواهد شد اگر چه مهلت مراجعه معین و آگهی نشده باشد.

ماده ۴۵: مأموران ثبت احوال صحت اطلاعات را تسجیل و ولادت را در دفتر وقایع حیاتی ثبت و طبق آن با ذکر شماره و محل صدور شناسنامه قدیم نسبت به صدور شناسنامه یا برگ ولادت با قید شماره شناسایی جدید مبادرت خواهند نمود و اطلاعیه به اداره ثبت احوال محل صدور شناسنامه سابق ارسال خواهند داشت تا مراتب در اسناد سابق منعکس و اسناد سابق از دسترس خارج و به بایگانی راکد منتقل گردد.

تبصره: هرگاه تابعیت مورد تردید واقع گردد و مدارکی برای احراز تابعیت تسلیم نگردد. پس از احراز تابعیت توسط مأموران انتظامی ثبت احوال اقدام خواهد نمود.

ماده ۴۶: سازمان ثبت احوال کشور پایان مهلت تعویض شناسنامه هر گروه سنی را طی آگهی و وسایل ارتباط جمعی به

اطلاع عموم خواهد رسانید و پس از انتشار آگهی مذکور شناسنامه‌های سابق آن گروه بی‌اعتبار بوده و اسناد مربوط از دسترس خارج و به بایگانی راکد منتقل خواهد شد ادارات دولتی و شهرداریها و کلیه مراجع رسمی دفاتر اسناد رسمی و ازدواج و طلاق و بانک‌ها و عموم مؤسسات و بخشهای خصوصی پس از انتشار آگهی پایان مهلت هر گروه سنی منحصراً شناسنامه‌های جدید را ملاک هویت قانونی آن گروه قرار خواهند داد.

تبصره: افرادی که در مهلت‌های مقرر گروه سنی مراجعه نکنند پس از اعلام تخلف به دادگاه به تعویض شناسنامه آنان مبادرت خواهد شد.

فصل دهم - تهیه مقدمات اجرای قانون

ماده ۴۷: وزارت کشور مکلف است در مدت یک سال از تاریخ تصویب این قانون مقدمات اجرای آن را از حیث تهیه وسایل کار و تجهیزات و تأمین کارکنان لازم و آموزش آنان فراهم نماید. دولت اعتبار لازم برای اجرای این قانون را تأمین خواهد نمود.

فصل یازدهم - مقررات کیفری

ماده ۴۸: اشخاصی که از وظایف مذکور در مواد ۱۶ و ۱۹ و ۲۴ و ۲۶ و ۳۵ و تبصره ماده ۲۶ و تبصره یک ماده ۳۶ و مواد ۳۸ و ۴۳ خودداری کنند یا با در دست داشتن شناسنامه ادغام به اخذ المثنی نمایند مورد تعقیب قرار گرفته و علاوه بر الزام به انجام تکالیف مقرر به پرداخت دویست و یک تا پنج هزار ریال جزای نقدی محکوم خواهند شد. ولی هرگاه مأموران و مسئولینی که به موجب این قانون وظایفی بر عهده دارند در اجرای آن تأخیر یا تعلل نمایند در دادگاههای اداری یا انتظامی طبق ضوابط مربوط تحت تعقیب قرار خواهند گرفت.

ماده ۴۹: اشخاص زیر به حبس جنحه‌ای از شصت و یک روز تا شش ماه محکوم خواهند شد:

الف - اشخاصی که در اعلام ولادت یا مرگ یا هویت بر خلاف واقع اظهاری نمایند.

ب - اشخاصی که عالمأ عامداً پس از رسیدن به سن ۱۸ سال تمام از شناسنامه مکرر استفاده و یا به دریافت شناسنامه مکرر برای خود یا مولی علیه‌یا به دریافت شناسنامه موهوم مبادرت کنند و یا از شناسنامه دیگری خواه صاحب آن زنده یا مرده باشد به نام هویت خود استفاده نمایند.

ج - ماما یا پزشکی که در مورد ولادت و مرگ گواهی خلاف واقع صادر کنند.

د - اشخاصی که در مورد ولادت و مرگ شهادت دروغ بدهند که شهادت آنان منجر به تنظیم سند ولادت و یا مرگ گردد.

ماده ۵۰: افراد بیگانه که قبل از احراز تابعیت ایرانی به منظور ایرانی قلمداد کردن خود موجب تنظیم اسناد سجلی یا دریافت شناسنامه شوند به حبس جنحه‌ای از سه ماه تا یک سال محکوم خواهند شد.

ماده ۵۱: هر کس عالمأ عامداً پدر و یا مادر طفل را به غیر از پدر و یا مادر واقعی در اسناد و دفاتر ثبت احوال اظهار و برگ ولادت یا شناسنامه دریافت کند به حبس جنحه‌ای از ۶ ماه تا سه سال محکوم خواهد شد.

تبصره: در مواردی که پدر یا مادر طفل معلوم نباشد و همچنین موارد مذکور در قانون حمایت کودکان بدون سرپرست از شمول این ماده مستثنی می‌باشد.

ماده ۵۲: مأمورانی که عالمأ یا عامداً در جرائم مذکور در مواد ۴۹ و ۵۰ و ۵۱ این قانون به هر نحوی از انحاء کمک نمایند یا گواهیهای خلاف راملاک اجرای وظایف قانونی خود قرار دهند به مجازات مرتکب اصلی محکوم خواهند شد.

ماده ۵۳: آیین‌نامه‌های اجرایی این قانون و نمونه‌های اوراق و اسناد مربوط وسیله وزارت کشور و وزارت دادگستری تهیه و به تصویب هیأت‌وزیران خواهد رسید.

ماده ۵۴: از تاریخ اجرای این قانون و پایان مهلت‌های معین قوانین ثبت احوال مصوب ۲۶ مرداد ۱۳۰۷ و ۱۱ آذر ۱۳۱۰ و اول بهمن ۱۳۱۲ و دوم اردیبهشت ۱۳۱۹ لغو و هر قانونی که در مقام اجرا معارض این قانون باشد بلاثر است.

ماده ۵۵: وزارت کشور، وزارت امور خارجه و وزارت دادگستری مأمور اجرای این قانون هستند